

908(474.5)

Ką aš prisimenu apie Pr. Genį [Rankraštis] : [kraštotyros darbas] / Emilija Mikulskienė. – Plungė : Plungės rajono savivaldybės viešoji biblioteka, 1997.09.10. – [2 mašinosraščio lapai]. – Rankraštinis dokumento originalas spausdintas rašomąja mašinėle. Tekstas vienoje lapo pusėje. – [Skaitmeninis objektas]

I. Genys, Pranas

II. Mikulskienė, Emilija

1. Asmenybės. Lietuva. Plungė (Lietuva). 2. Atsiminimai. 3. Kraštotyra

UDK: 908(474.5)

Saugojimo vieta: Kraštotyros skaitykla

Telšių "Alkos" muziejui

Kaž aš prisimenu apie Pr.Genį

95-osioms gimimo metinėms prisiminti

Iš mažų dienų savo šeimoje, o ir iš skaitomų laikraščių girdėdavau apie Pr.Genį. Pr.Genys Telšių gimnaziją baigė 1924m., o mano mamos brolis Grigas Valančius 1925m. Jis buvo gimęs 1906m. rugsėjo 3d. Telšių apskrityje, Alsėdžių valsčiuje, Jazdauskiškių km. Kartu mokėsi ir dar du mamos broliai. Grigui baigus Telšių gimnaziją, brolis Jurgis persikėlė į Plungę, į "Saulės" gimnaziją, kurioje jis mokėsi kartu su akademiku A.Juciuni ir kitais. Dėdė Jonas Telšiuose vos kelias klases baigęs ir gavęs matematikos skolą, toliau nebesmokė - nebeleido tėvai, nes šeimai buvo didelė, vienuolika vaikų, reikėjo ūkyje daug dirbti.

Į Telšių gimnaziją lietuvių kalbos dėstyti atvažiavo mokytojas Vidūnas - tais laikais kol jis ten buvo, visa gimnazija buvo susižavėjusi patriotiškumu, tautiškumu ir lietuvių kalba bei literatūra. Mokiniai rašė eilėraščius, temas, referatus. Gimnazijoje mokėsi tik patys darbščiai si ir gabiausi žemaitijos vaikai. Plungėje iki 1919m. nebuvo gimnazijos, tai plungiškiai važiavo mokytis į Telšių gimnaziją. (Z.Ivinskis).

Praną Genį pirmą kartą pamačiau 1940m. Jis užvažiavo į mano tėvų namus Platakių kaime, Alsėdžių valsčiuje, Telšių apskrityje. Man 10 metų mergaitėi sudarė didelį išpūdį tai, kad negalintis vaikščioti žmogus gražiausiai važiuoja savo "bėdoje", į kurią pakinkytas arklys. Iš savo "bėdos" jis nelipo. Tą sykį papasakojo mamai, kur važiuoja, kokiais reikalais. Supratau, kad jie seni pažįstami, vienmečiai. Tada jis važiavo į Platelius, į Švaželio dvarą. Jau prieš 1940 metus Lietuvos vyriausybė buvo apmokėjusi svetimtaučiams už dvarų žemę ir pastatus. Tai buvo Platelių dvaro savininkams, kurie išvažiavo į Šveicariją ir Gegrėnų dvaro savininkams, išvažiavusiems į Vokietiją, nes pastarieji buvo vokiečiai (Breitgamai).

Grįždamas Pr.Genys vėl užvažiavo pas mus, papietavo, papasakojo, kad diena buvusi nuostabi. Radęs savo muziejui daug gerų eksponatų: baldų, portretų, nuotraukų, knygų, albumų ir kitko. Mačiau, kaip vėliau buvo vežamas jo turtas į Telšių muziejų. Gyvenome tuo metu netoli vieškelio Plateliai - Telšiai.

O kada pradėjo statyti "Alkos" muziejų irgi prisimenu. Prisimenu, kai buvo renkamos aukos, eksponatai, dėl to muziejus ir pavadintas "Alkos" - aukų vardu. Prisimenu pasakojimą, o gal mama skaitė laikraštyje

"Žemaičių prieteliuje", kad pirmiausia buvo atvežtas vienas vežimas žvyras, nuo kurio ir prasidėjo "Alkos" muziejaus statyba.

Verta pasimokyti gyvenimo meno iš Pr.Genio. Nelengva jam buvo gyventi ir dirbti neturint abiejų kojų, o vis dėl to paliko po savęs didelius darbus. Tokie su negalia žmonės dar daugiau įvertina gyvenimą. Pr.Genys buvo tikras žemaitis, užsispyręs ir visomis išgalėmis gražino gintinę. Ne be reikalo savo eil. rašė: "Suspausk tvirčiau žemaiti žombi..."

Mes, žemaičiai, neturime teisės užmiršti Pr.Genio. Jis savo darbūnėm parodė mums, kaip reikia rasti gyvenimo prasmę.

Ačiū telšių "Alkos" muziejaus vadovams St.Kasparavičiui ir jo kolektyvui už surengtą šventę "Alkos" muziejuje 1997,03.01.

Mokydamasi Ž.Kalvarijos pradinėje mokykloje ir gyvenama pas dėdę Isidorijų Valančių, sutikdavau tuometinius moksleivius: A.Juodeikį, P.Jurkų, J.Jurkų, Vyč.Mačernį ir kt. Ištiesai buvo kalbama žemaitijos kultūra, tos kultūros centru - Telšius, apie Pr.Genį.

Emilija Mikulskienė